Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
E. Krijgsman
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143288
krijgsmane@noord-holland.nl

22 mei 2019

Tbv Statenvergadering d.d **27-05-2019**
Commissie
Datum commissievergadering **20-05-2019**

Onderwerp:
Voordracht Wijziging PRV betreffende geitenhouderijen

De commissie adviseert:

Dat de voordracht 'Wijziging PRV betreffende geitenhouderijen' met het verslag van deze vergadering als bespreekstuk wordt doorgeleid naar PS van 27 mei 2019.

Uittreksel concept-verslag Interim-Statencommissie 20-05-2019:

3.a.Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij

Dhr. **Verduijn** spreekt in namens de LTO. De geitenhouderij is uitgegroeid tot een professionele bedrijfstak waarvan de producten steeds populairder worden in binnen- en buitenland. In Nederland worden 530.000 geiten gehouden, waarvan ongeveer 350.000 op gespecialiseerde bedrijven. De overige dieren betreffen hobby- en gezelschapsdieren. De bedrijven werken aan dierenwelzijn en goede huisvesting, verduurzaming en goede leefomstandigheden. Uit onderzoek door het RIVM blijkt dat mensen die binnen 2 km van een geitenhouderij wonen, een licht verhoogde kans hebben op een longontsteking, maar het is nog niet duidelijk dat dit inderdaad wordt veroorzaakt door de geiten. Q-koorts is niet de oorzaak van het verhoogde risico, omdat sinds 2009 het vaccinatieprogramma wordt uitgevoerd. Voor zover bekend is er ook geen sprake van fijnstof en uitstoot van endotoxine. Naar aanleiding van het onderzoek hebben de meeste provincies een bouwstop aangekondigd, daarom mogen geen nieuwe bedrijven worden gestart of bestaande bedrijven worden uitgebreid. Geitenhouders dringen zelf aan op nader onderzoek naar de gezondheidsklachten van omwonenden, want pas daarna kunnen zij maatregelen treffen. LTO Noord heeft een zienswijze bij de provincie ingediend waarvan de bezwaren nogmaals worden toegelicht.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt om een inschatting van het aantal bokjes dat op een bedrijf zou worden toegestaan als percentage van het totaal aantal geiten wanneer de wijziging wordt doorgevoerd.

Mw. **Rommel** (VVD) constateert dat volwassen geiten binnen 7 dagen moeten worden geregistreerd en lammetjes binnen 6 maanden. Klopt het dat wanneer een lammetje wordt ingeschreven en daarna meteen uitgeschreven, dit niet meetelt?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vraagt of altijd hetzelfde aantal jonge bokjes wordt aangehouden op een bedrijf. Wordt ervoor gepleit hele jonge dieren niet mee te tellen of wordt gedacht aan een andere manier? Hij wacht het antwoord op de vraag van de VVD af.

Mw. **Koning** (CDA) vraagt of het klopt dat toen in december 2018 het aantal werd vastgesteld, er veel geiten zwanger waren maar dat deze bokjes die nog geboren moesten worden, niet meegeteld zijn. Kan een oplossing gevonden worden in het niet meenemen van de bokjes in de telling?

Dhr. **Verduijn** antwoordt dat een geit een keer per 3 of 5 jaar 2 lammetjes krijgt, dus 30 tot 40% is nodig voor vervanging van de bestaande veestapel. De overige dieren worden enkel gemolken. 400 van 1.000 dieren krijgen een bokje en een geitje. Het aantal bokjes kent twee pieken per jaar, ongeveer 200 in het voorjaar en 200 in het najaar. De sector wil optimaal transparant zijn. Een onderdeel van het bokjesplan dat is overeengekomen met het ministerie van L&V in 2019, is het vervroegen van de registratie in plaats van binnen de eerste 6 maanden, want dat gaat over het sterftepercentage van bokjes. Onderdeel van het plan van aanpak was om te voorkomen dat bokjes naar mesterijen gaan, want op het eigen bedrijf worden betere resultaten behaald met minder antibioticagebruik en minder dode dieren. De ingezette beweging richt zich op concentratie binnen het bedrijf. Bij registratie binnen 1 week kan er goed gemonitord en bijgestuurd worden op de cijfers. Hij pleit ervoor om naast de volwassen geiten specifiek ruimte te maken voor bokjes, alleen in de periode dat de tijdelijke maatregel geldt.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) constateert dat in andere provincies onderzoeken lopen naar de rol van deze tak van veeteelt in verband met het veel vaker voorkomen van longaandoeningen bij omwonenden. Voorgesteld wordt eerst de resultaten van deze onderzoeken af te wachten voordat er ruim baan wordt gegeven aan geitenboeren. Klopt het dat na deze wijziging van de PRV ook vergunningaanvragen van voor 10 december 2018 kunnen worden afgewezen?

Mw. **Koning** (CDA) hoopt dat GS en PS het ermee eens zijn dat er geen buitenproportionele maatregelen genomen moeten worden, vooral met het oog op het feit dat er in Noord-Holland weinig geiten worden gehouden, ruim 10.000. Daarom moet er enige ruimte worden ingebouwd voor de bokjes en dat is nu niet het geval. In het kader van het dierenwelzijn moeten de bokjes langer op de geitenhouderij gehouden kunnen worden, het gemiddelde sterftecijfer gaat dan omlaag. De periode loopt van 21 dagen tot 6 maanden. Het CDA hoopt op een positief advies van GS ten aanzien van het creëren van ruimte voor de bokjes. Waarom vallen ook de kleine aantallen op kinderboerderijen onder de regeling? Dat was in december 2018 nog niet het geval.

Dhr. **Klein** (CU) is blij met het toestaan van registraties van I&R als basis voor het aantal geiten. Het behouden van extra bokjes is goed voor het dierenwelzijn en ook wordt hiermee voorkomen dat er grote concentraties van geiten ontstaan. Het aantal van 10 bokjes was volgens GS een ondergrens voor de periode van maximaal 6 maanden. GS zouden hier later op terugkomen. Graag een reactie van GS op de mogelijkheid om een andere ondergrens te hanteren, zodat lage aantallen op kinderboerderijen niet onder de wijziging vallen.

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) vraagt naar een reactie van GS op de mogelijkheid om de geitenstop op te heffen wanneer uit landelijk onderzoek blijkt dat er geen gezondheidseffecten zijn. Eerst werd hierbij vermeld ‘het kan’ maar nu staat er ‘het zal’ en dat is een wezenlijk verschil. Graag een reactie van de gedeputeerde.

Dhr. **Cardol** (GL) is het eens met het voorstel, maar wacht de reactie van GS op de kan/zal-bepaling af. De wijziging van de verordening mag niet automatisch worden ingetrokken maar moet eerst door PS beoordeeld worden. Men moet kritisch blijven op de omvang van de veestapel in de provincie.

Mw. **Rommel** (VVD) meldt dat in de commissievergadering van december 2018 de gedeputeerde aangaf dat er in het afgelopen halfjaar onderzoek zou plaatsvinden op bestaande bedrijven. Hoe gaan GS PS op de hoogte houden van de voortgang van de lopende onderzoeken? Kan hierop nog invloed uitgeoefend worden? Wat is de stand van zaken?

Dhr. **Deen** (PVV) stemt in met de voorgestelde wijzigingen. Het is prima dat wanneer uit onderzoeken blijkt dat er geen risico’s zijn, de verordening zal of kan worden aangepast.

Mw. **Klaassen** (D66) ondersteunt de anticiperende acties van GS. Kan het college aangeven waarom niet gezocht is naar een oplossing voor de bokjes, samen met LTO?

Gedeputeerde **Bond** meldt dat vanuit IPO landelijke maatregelen getroffen zouden worden met het oog op de mogelijke risico’s voor de volksgezondheid, maar een aantal provincies heeft zelf maatregelen genomen en deze verschillen onderling van elkaar. In Noord-Holland komen geen grote concentraties voor zoals in Overijssel en Brabant, de grootste betreft 500 dieren. Door de voorgenomen verplaatsing van een bedrijf uit Overijssel in Enkhuizen met 7.000 dieren heeft de provincie actie ondernomen. Toen is een tijdelijke stop op uitbreiding en nieuwe bedrijven voorgesteld, dat vandaag definitief wordt opgenomen in de verordening. Dit is een tijdelijke maatregel, in afwachting van de resultaten van onderzoeken naar de gevolgen voor de volksgezondheid. Bedrijven werken voortvarend aan verbetering en zij krijgen steeds meer

verantwoordelijkheden om de dieren de eerste maanden op het eigen bedrijf te houden (minimaal 30% in 2019 tot 100% in 2022), hetgeen een vanzelfsprekende trend wordt in de sector. GS zijn van mening dat de maatregelen niet disproportioneel zijn en er bestaat geen verschil tussen biologische en normale bedrijven. Met de sector is twee keer overlegd over de voorgestelde wijziging van de verordening, maar het grootste probleem is dat dan tijdelijk voor een periode van 21 dagen tot 6 maanden meer geiten/bokjes gehouden mogen worden dan in de vergunning wordt toegestaan. Handhaving is ermee bekend dat in de eerste periode het bokje of geitje bij de moeder moet blijven. Dit is een tijdelijke situatie vanwege het dierenwelzijn en met het oog op de volksgezondheid, maar uiteindelijk gaat het bedrijf terug naar de normale omvang met het aantal toegestane vergunde dieren, want de huidige vergunning voor het bedrijf is leidend. De verordening kan geen maatwerk bieden met een bepaald aantal dieren per bedrijf. De grens van 50 dieren is bepaald vanuit een praktische insteek, maar de onderzoekers stellen dat het niet uit te sluiten is dat er geen risico bestaat bij bedrijven met minder dan 50 dieren. Daarom is het aantal van 10 gekozen, zodat kinderboerderijen niet onder de regeling vallen. De meldingsplicht geldt vanaf 10 dieren. PS worden geïnformeerd zodra sprake is van nieuwe ontwikkelingen. Er vindt een landelijk onderzoek plaats dat nog ongeveer 2 jaar duurt, waarbij grote en kleine bedrijven steekproefsgewijs worden gecontroleerd. Gedurende deze periode kunnen nieuwe bedrijven of uitbreiding toegestaan worden.

Gedeputeerde **Geldhof** meldt dat GS het voornemen hebben om te zijner tijd de tijdelijke wijziging aan te passen of op te heffen, maar uiteindelijk besluiten PS daarover wanneer uit onderzoeken blijkt dat er geen relatie bestaat tussen geitenhouderijen en de volksgezondheid. Daarom is een ‘kan-‘ bepaling opgenomen. Of de regeling ‘zal’ worden ingetrokken, is een bevoegdheid van PS. De datum van publicatie van de regeling in december 2018 geldt voor nieuwe vergunningen, op vergunningen van voor 10 december 2018 is het alsdan geldende recht van toepassing.

Tweede termijn

Mw. **Klaassen** (D66) vreest dat er een soort gedoogsituatie ontstaat die kan leiden tot onduidelijkheid voor de bedrijven.

Mw. **Koning** (CDA) sluit zich hierbij aan. Wellicht wordt in de PS-vergadering een motie of amendement ingediend.

Gedeputeerde **Bond** antwoordt dat deze situatie de afgelopen jaren goed is verlopen want de vergunningen veranderen namelijk niet. Hij verwacht niet dat dit zal veranderen na de voorgestelde wijziging. Bij meldingen is sprake van een incident en niet van structurele oorzaken.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als Bespreekstukstuk naar de PS-vergadering wordt doorgeleid.